

A felsőoktatási képzések ágazati modernizációja (RRF-2.1.1-21) Szakos elemzési munkacsoport

2023/12/15

Összefoglaló

A Szakos elemzési munkacsoport elemzései hozzájárultak az integrált intézményakkreditációs eszköz fejlesztéséhez. Ezen elemzések célja volt, hogy bemutassák a szakindítási és a szaklétesítési eljárások sikerességi arányát, rávilágítsanak az esetleges összefüggésekre, és bemutassák az ezen összefüggésekből levonható következtetéseket.

A munkacsoport elemzéseiben az elmúlt öt év szaklétesítési és szakindítási eljárásait vizsgálta.

Az egyes képzések tekintetében megállapította, hogy a vizsgált időszakban az elutasított szakindítások 56%-a volt mesterképzés, 38%-a alapképzés, 6%-a pedig felsőoktatási szakképzés. A visszavonással lezárult szakindításoknak 48%-a volt mesterképzés, 46%-a volt alapképzés, 6%-a pedig felsőoktatási szakképzés. E két adatsor összesítése után a következő adatokat kapjuk: a sikertelen mesterképzéses szakindítások az összes sikertelen szakindítás 52%-át, a sikertelen alapképzéses szakindítások az összes sikertelen szakindítás 42%-át, a sikertelen felsőoktatási szakképzéses szakindítások pedig az összes sikertelen szakindítás 6%-át teszik ki.

A beadványok számában képzési területenként igen nagy volt a szórás; ami részben az egyes területek alá besorolt képzés számától is függ. Öt olyan képzési terület van, ahol a vizsgált időszakban a beadványok száma meghaladta az ötvenet: a pedagógusképzési, művészeti, bölcsészettudományi, gazdaságtudományi és műszaki képzési területeken. A három legtöbb beadvánnyal rendelkező képzési terület egyben a leggyengébb sikerességi rátával rendelkező öt képzési terület között is megtalálható.

Szakindítási eljárások sikerességi rátája képzési területenként, csökkenő sorrendben (2018. 01. 01. – 2022. 09. 16.)

Képzési terület	Összes szakindítási beadvány	T	MJT	NT	VL	Sikerességi arány
Államtudomány	9	5	4	0	0	100%
Természettudomány	19	13	0	4	2	68%
Műszaki	54	16	15	17	6	58%
Hitélet	7	4	1	2	0	57%
Informatika	21	5	7	6	3	57%
Társadalomtudomány	29	6	10	11	2	55%
Agrár	26	7	6	13	0	50%
Sporttudomány	10	4	1	5	0	50%
Gazdaságtudomány	61	13	17	28	3	49%
Bölcsészettudomány	72	21	12	33	6	46%

Képzési terület	Összes szakindítási beadvány	T	MJT	NT	VL	Sikerességi arány
Orvos- és egészségügytudomány	24	7	4	13	0	46%
Művészet	85	20	17	46	2	44%
Pedagógusképzés	92	29	9	46	8	41%
Művészetközvetítés	33	1	0	15	17	3%

A szaklétesítési beadványok száma természetesen jóval alacsonyabb a szakindítási beadványok számánál. Ennél a típusnál nem létezik a „Megjegyzéssel támogatott” kategória. Összehasonlítva a szakindításokkal, a szaklétesítések sikerességi arányát illetően nagyobb mértékű az ingadozás, ám itt az is közrejátszhat, hogy jóval kevesebb szaklétesítési beadvány érkezik a MAB-hoz, mint szakindítási.

**Szaklétesítési beadványok száma képzési területenként, csökkenő sorrendben
(2018. 01. 01. – 2022. 09. 16.)**

Képzési terület	Összes szakindítási beadvány	Támogatott	Nem támogatott	Sikerességi arány
Művészet	13	8	5	62%
Műszaki	9	7	2	78%
Gazdaságtudomány	8	3	5	37,5%
Hitélet	8	4	5	50%
Pedagógusképzés	6	2	4	33%
Társadalomtudomány	6	2	4	33%
Bölcsészettudomány	4	2	2	50%
Orvos- és egészségügytudomány	4	3	1	75%
Természettudomány	3	1	2	33%
Agrár	2	2	0	100%
Művészetközvetítés	2	0	2 (ebből 1 visszavonással lezárva)	0%

A munkacsoport elemzése során az alábbi formai és tartalmi hibákat azonosította a szakindítási eljárásokban.

a) A leggyakrabban előforduló formai hibák:

- Szakirányonként nem külön dokumentumot nyújtanak be az intézmények.
- A levelező mintatanterv hiányzik, bár a szakindítási anyagban szerepel, hogy az intézmény levelező munkarendben is kívánja indítani az adott képzést.
- Mellékletek hiányoznak.
- Az elektronikus és a papíralapú beadvány nem egyezik.
- A tantárgy neve a mintatantervben és a tantárgyi leírásban eltérően szerepel.
- Óraadó vagy egyéb foglalkoztatású oktatók nyilatkozata hiányzik.
- A tantárgyleírásban nincsen külön meghatározva a kötelező, illetve ajánlott irodalom.
- A mobilitási ablak hiányos.

b) A leggyakrabban előforduló tartalmi hibák:

- A kompetenciaalapú tárgytartalmak összeállítása nem történik meg, az új értékelés-módszertan tekintetében az intézmények sablonokat használnak.
- Tartalmilag nincs innováció a beadványokban.
- A tantárgyak nem fedik le a kompetenciákat, az ismeretanyagok tartalma többségében nem követi a hozzájuk rendelt kompetenciákat.
- Számos szakfelelősi meg nem felelés van. Ennek oka, hogy a szakfelelős oktatói, tudományos tevékenysége nem illeszkedik a szakhoz.
- 2019–2020-ban több olyan beadvány érkezett, ami a teljes oktatói kör meg nem felelése miatt került elutasításra.